

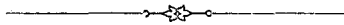
Aarsberetning

fra

Den kgl. norske Kunst- og Haandværksskole

i Christiania.

Skoleaaret 1901—1902.

Christiania.

Morten Johansens Bogtrykkeri.

1902.

Skole-Efterretninger

for

Skoleaaret 1901—1902.

Skolens Overbestyrelse: *Kirke-Departementet.*

Skolens Forstanderskab:

Formand: *Skolens Direktør.*

Valgte af Kirke-Departementet:

Maler *E. Werenskiold* (fra 1900).

Arkitekt *Kr. Biong* (fra 1900).

Valgte af Kristiania Kommune:

Snedkermester *H. W. Schrøder* (fra 1884).

Instrumentmager *A. F. Krogh* (fra 1900).

Skolens Direktør: Figurmaler, cand. jur. *I. W. Holter*, ansat 1884.

Overlærere ved Dag- og Aftenskolen:

Landskabsmaler *H. Petersen* (Frihaandstegn. I), a. 1884 (1873).

Landskabsmaler *P. Thurmann* (Frihaandstegn. II) a. 1884 (1869).

Figurmaler *O. Wergeland* (Frihaandstegning III), a. 1889.

Ingeniør *B. Stub* (Konstruktionstegning), kst. 1899.

Arkitekt *Fin Horn* (Bygningstegning), kst. 1899.

Arkitekt *Harald Olsen* (Fagtegning for Haandværkere), kst. 1901*).

Figurmaler *W. Peters* (dekorativt Maleri), a. 1884.

Lithograf og Raderer *Foh. Nordhagen* (grafisk Kunst), kst. 1899.

Sel ..... **)

Overlærere ved Aftenskolen:

Landskabsmaler *P. Barlag* (Frihaandstegn. I), a. 1884 (1879).

Landskabsmaler *C. Nielsen* (Frihaandstegning II), a. 1884.

Ingeniør *I. F. Buvig* (Konstruktionstegning), kst. 1900.

Billedhugger *L. Utne* (Modellering), kst. 1898.

Lærere ved Aftenskolen:

Arkitekt *B. Lange* (Frihaandstegning I), a. 1884 (1880).

Arkitekt *J. Meyer* (Frihaandstegning I), a. 1884. ***)

Figurmaler *E. Nielsen* (Frihaandstegning III), a. 1890.

Kaptein *E. A. Eriksen* (Konstruktionstegning), kst. 1899.

Kaptein *Gustaf Grüner* (Konstruktionstegning), kst. 1900.

Desuden har været antaget følgende Assisterer:

Dagskolen:

Arkitekt *O. Stein* (Bygningsklassen).

Dekorationsmaler *Aa. Stray* (Ornamentklassen 1ste Afd. og i
Dekorationsmalerklassen).

Ingeniør *J. F. Buvig* (Konstruktionsklassen).

---

*) Arkitekt C. J. Bühring opsagde sin Post til Fratrædelse 1ste Oktober 1901. I hans Sted ansattes som Overlærer Arkitekt Harald Olsen, som tidligere har indehavt Posten, indtil Hr. Bühring konstitueredes i 1899.

**) Arkitekt H. M. Schirmer antoges af Kirke-Departementet til, for Skoleaaret, at lede Undervisningen i øverste Afdeling i Ornamentklassen.

***) Arkitekt Meyer har i Skoleaaret haft Permission for at lede en ny-oprettet Tegneklasse ved den kvindelige Industriskole. I hans Sted har som Vikar fungeret Maler R. Hjerlow.

Aftenskolen:

Arkitekt *O. Stein* (Bygningsklassen).

Dekorationsmaler *Aa. Stray* (Ornamentklassen 1ste Afd.)

Modellør *G. Gaudernack* (Haandværksklassen).

Ingeniør *J. F. Buwig* (Konstruktionsklassen).

Cicelør *Einar B. Dahl* (Kursus i Cicelering).

Skolens Sekretær og Kasserer: Cand. jur. *I. K. F. S. Theiste*, a. 1893.

— **Bibliothekar:** Landskabsmaler *C. Nielsen*, a. 1884.

— **Vagtmester:** *S. Mathiesen*, a. 1884.

Dagskolen

begyndte den 1ste Oktober 1901 og sluttede den 26de Mai 1902.

Undervisningen fandt Sted:

Frihaandstegning, 1ste og 2det Trin Kl. 9—11 Form.

Ornamenttegning og Konstruktionstegning Kl. 12—2 Eftm.

Frihaandstegning, 3die Trin, Bygningstegning, Fagtegning for Haandværkere, dekorativt Maleri og grafisk Kunst hele Dagen fra Kl. 9, saalænge det har været tilstrækkelig lyst.

Antallet af Elever ved Dagskolen var 209 af hvilke 123 samtidig besøgte flere Discipliner.

Besøget i de forskellige Dagklasser sees af Bilag 1. Af Dagelever var 75 kvindelige Elever.

Skolepenge ved Dagskolen: For Bygningstegning, Fagtegning for Haandværkere, dekorativt Maleri, grafisk Kunst og Frihaandstegning, 3die Trin, Kr. 5.00 pr. Maaned; for hver af de øvrige Discipliner Kr. 2.00 pr. Maaned — dog saaledes, at ingen Elev erlægger en højere Kontingent end Kr. 5.00 maanedlig.

20 Elever havde Friplads. Elevernes Livsstilling vil sees

af Bilag 3. Bilag 5 viser Antallet af Elever ved Dagskolen, fordelt efter Fødselssteder.

Aftenskolen

begyndte den 1ste Oktober 1901 og sluttede den 26de Mai 1902. Undervisningen foregik fra 1ste November til 1ste Marts Kl. 6—8 Aften, i de øvrige Maaneder Kl. 7—9 Aften.

Antallet af Elever ved Aftenskolen var 752, hvoraf 284 nyindmeldte. — Af Afteneleverne var 61 kvindelige Elever.

Frekventsen til de forskjellige Aftenklasser sees af Bilag 2.

Skolepengene ved Aftenskolen er Kr. 4.00 for Skoleaaret, uanset til hvilken Tid af Aaret Eleverne optages.

17 Elever havde Friplads. Elevernes Livsstilling vil sees af Bilag 4. Bilag 6 viser Antallet af nyindmeldte Elever ved Aftenskolen, fordelt efter Fødselssteder.

4 Realstuderende af Faggruppe I har underkastet sig den lovbefalede Prøve i Tegning med følgende Udfald:

Ole Olden	1.3
Lars Herrestvedt	1.7
Simen Hope	1.7
Axel Schiøtz	2.1

Foredrag.

Perspektiv.

Foredrag over Perspektiv i Forbindelse med Undervisning i Perspektivtegning har i Skoleaaaret været holdt af Landskabsmaler H. Petersen:

For Eleverne af Bygningsklassen (Dagskolen) 3 Gange ugentlig i Eftermiddagstimerne fra 4 til 6.

For Aftenskolens Elever i Timerne fra 8 til 9 Aften 3 Gange ugentlig i Maanederne November—April. Det sidste Kursus har været besøgt af 20 Elever.

Statik.

For Bygningsklassens Elever i Dagskolen har Oberstløjtnant Strugstad gennemgaaet i en Række Foredrag elementær Styrkeberegning med Anvendelse paa Bygningskonstruktioner. Kurset afsluttedes med en Prøve.

Arithmetik og Geometri.

Et Kursus i Arithmetik og Geometri har været afholdt af cand. real. *M. Alfsen*. Kurset har været besøgt af 28 Elever.

Den aarlige Udstilling af Elevarbejder

fandt Sted den 29de og 30te Mai 1902.

Skolens Bibliothek

har været holdt aabent i Skoleaaret 2 Gange ugentlig 2 Timer ad Gangen.

Lærerstipendier.

Det i dette Øiemed for Budgetterminen bevilgede Beløb Kr. 1000.00 fordeltes af Kirkedepartementet, efter Forstanderskabets Forslag, mellem Overlærerne *Harald Olsen* og *Carl Nielsen* til Reiser i Tyskland og Østerrige.

Stipendier for Elever af Skolen.

Aarlig uddeles Skolestipendier til Elever af Skolen, der er trængende, og som ved Talent, Flid og god Opførsel har vist sig værdige dertil. I dette Øiemed var for Budgetterminen bevilget Kr. 1000.00, der uddeltes til Bygningstekniker *Erik*

Glosimodt, Malerne Karl A. Haldorsen og August Steiver, Snedker Agathon Olsen hver Kr. 200.00 og Snedker Iver Iversen og Knud Iversen hver Kr. 100.00.

Horns Legat.

Legatkapitalen udgjør Kr. 1000.00. De aarlige Renter skal efter Statutterne uddeles som Præmier til en eller to af Skolens bedste Elever blandt Haandværkslærlinge eller Svende.

Renterne for afvigte Budgetaar anvendes til Præmie for Elever af 3die Frihaandsklasse *Johannes W. Kølbel og Olaf Hellum*, Elev af Bygningsklassen *Olaf Hansen* og Elev af Raderklassen *Oscar Reiersen*.

Johan Finnes Legat.

Legatet er tillagt den kgl. Kunst- og Haandværksskole, og bestyres af Kirke-Departementets Chef i Forbindelse med Skolens Forstanderskab. Legatets Kapital udgjør for Tiden Kr. 80,732.26. De aarlige Renter skal hvert Aar paa Testators Fødselsdag, den 26de Oktober, uddeles til værdige, trængende norske Kunstnere — Malere, Lithografer og Kunstnere, som med disse kan sættes i Klasse, — til Befordring af deres Studium i *Fødelandet*.

Af Renterne for afvigte Budgetaar uddeltes Stipendier til:
Malerne *Aug. Berg, Torstein Torsteinson, Hans Odegaard, Nils Dahl, Harald Brun* og Lithograf *Einar Sandberg* hver med Kr. 400.00 samt Malerne *S. Grande, Hans Mørch, Otto Valstad* og tegner *Ragnhild Hjort* hver Kr. 300.00.

Skolens Undervisningsplan findes aftrykt som Bilag 7.

Skolen har i den forløbne Budgettermin (1ste April 1901 — 31te Marts 1902) ifølge Kassererens Regnskab havt følgende Indtægter og Udgifter:

Indtægter:

1.	Beholdning fra forrige Regnskabsaar	Kr. 2,879.73	
2.	Skolepenge:		
	a. Dagskolen	Kr. 4,597.00	
	b. Aftenskolen	» 2,820.00	
			» 7,417.00
3.	Christiania Kommunes Bidrag		» 20,000.00
4.	Statskassens Tilskud		» 65,400.00
5.	Tilfældige Indtægter		» 52.21
			<hr/>
			Kr. 95,748.94

Udgifter:

1.	a.	Faste Lønninger	Kr. 41,200.00	
	b.	Alderstillæg	» 2,887.50	
	c.	Extraundervisning og Foredrag	» 9,587.05	
				Kr. 53,674.55
2.		Bibliotheket		» 1,548.04
3.		Fripladse		» 732.00
4.		Stipendier:		
	a.	for Lærerne	Kr. 1,000.00	
	b.	for Elever	» 1,000.00	
				» 2,000.00
5.		Inventar og Samlinger		» 4,616.77
6.		Leie af Lokale		» 18,900.00
7.		Lys og Brænde		» 7,251.65
8.		Blandede og tilfældige Udgifter:		
	a.	Kontor- og tilf. Udgifter	Kr. 1,864.98	
				<hr/>
		Overføres	Kr. 1,864.98	Kr. 88,723.01

	Overført Kr. 1,864.98	Kr. 88,723.01
b. Renhold	»	892.45
c. levende Model	»	356.65
		<hr/>
		» 3,114.08
9. Undervisning i Tegning for Berg- og Real- studerende	»	1,200.00
Beholdning 31te Marts 1902	»	2,711.85
		<hr/>
		Kr. 95,748.94
		<hr/>

Christiania i Oktober 1902.

I. W. Holter.

Bilag 1.

Tabel over Elevantallet i Dagskolens Klasser ved Udgangen af hver Maaned i Skoleaaret.

	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Marts.	April.*)
Klassen for Frihaandstegning, 1ste Trin	40	36	37	40	27	29	28
Do. - 2det Trin	19	25	28	32	36	30	18
Do. - 3die Trin	7	9	6	10	12	14	13
Konstruktionsklassen	41	42	43	45	51	52	40
Ornamentklassen I.	26	26	26	26	26	26	26
Do. II.	19	19	19	19	19	19	19
Bygningsklassen	39	39	39	39	39	39	39
Haandværksklassen	8	13	13	18	19	18	18
Dekorationsmalerklassen	10	11	11	13	14	16	13
Rader- og Lithografklassen	2	6	6	8	6	9	7

*) I Mai er Elevantallet ikke opgivet, da Eleverne i de fleste Klasser slutter til forskjellig Tid, eftersom deres Arbejder bliver færdige.

Bilag 2.

I over Elevantallet i Aftenskolens Klasser ved Udgangen af
hver Maaned i Skoleaaret.

	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Mart.	April.
'rihaandstegning, 1ste Trin	160	160	154	155	156	123	81
Do. - 2det Trin	70	73	72	72	73	73	63
Do. - 3die Trin	30	38	40	41	42	30	28
Konstruktionsklasserne	134	143	149	149	151	147	116
Ornamentklassen I.	26	26	26	25	25	26	24
Do. II.	7	7	7	7	7	7	7
Modellerklassen	18	22	20	25	24	22	16
Bygningsklassen	42	42	39	39	54	50	49
Haandværksklassen	19	26	28	30	30	29	25
Dekorationsmalerklassen	6	9	8	9	11	8	6
Rader- og Lithografiklassen	7	9	8	10	10	9	10

Bilag 3.

Tabel, visende Dagskole-Elevernes Livsstilling.

Bygningsteknikere	79
Billedskjærere og Træskjærere	2
Guldsmede og Gravører.....	4
Kunstnere:	
Malere	3
Lithografer, Raderere og Xylografer ...	13
Lærere og Lærerinder	11
Malere	33
Militære	1
Skoleelever (Tegneprøve til Ex. artium)	5
Snedkere	3
Studenter	3
Tegnere (herunder Møbel- og Textil- tegnere)	15
Teknikere	6
Typografer og Trykkere	1
Ubestemte { (Mænd)	4
{ (Kvinder)	26
Tilsammen 209	

Bilag 4.

Tabel, visende Aftenskole-Elevernes Livsstilling.

Billedskjærere og Træskjærere	27
Blikkenslagere	8
Bogbindere	2
Overføres 37	

	Overført	37
Bygningsteknikere.....		147
Ciselører.....		9
Dreiere.....		2
Fotografer og Retouchører.....		3
Gartnere.....		1
Gibsmagere.....		1
Glasmestere.....		1
Gravører.....		26
Guldsmede.....		33
Instrumentmagere.....		2
Kobberstikkere.....		3
Kontorister.....		4
Kunstnere:		
Malere.....		13
Kurvmagere.....		1
Lithografer og Raderere.....		14
Lærere og Lærerinder.....		15
Malere.....		146
Mekanikere.....		7
Militære.....		6
Sadelmagere.....		1
Skoleelever (derunder Artiumstegning).....		11
Snedkere.....		135
Smede.....		9
Stenhuggere.....		4
Studenter (deriblandt Real- og Bergstu- derende).....		33
Sømænd.....		1
Tapetsere.....		22

Overføres 687

	Overført 687
Tegnere	17
Teknikere	13
Typografer og Trykkere	7
Vognlakerere	1
Xylografer og Chemigrafer	4
Ubestemte (deraf 18 Kvinder)	21
Uhrmagere	2
	<hr/>
	Tilsammen 752

Bilag 5.

Tabel, visende Antallet af Elever ved Dagskolen,
fordelt efter Fødselssteder.

Akershus Amt	13
Arendal	3
Bergen	3
Bratsberg Amt	4
Buskerud Amt	6
Christiania	81
Christianssand S.	2
Drammen	4
Drøbak	2
Egersund	1
Finmarkens Amt	1
Fredrikshald	3
Fredriksstad	2
Fredriksværn	1
Gjøvik	2

Overføres 128

	Overført 128
Hedemarkens Amt	7
Holmestrand	2
Jarlsberg og Laurvigs Amt	1
Kongsberg	1
Kongsvinger	1
Kragerø	4
Kristians Amt	4
Larvik	1
Levanger	1
Mandal	2
Molde	1
Mosjøen	1
Namsos	2
Nedenes Amt	3
Nordlands Amt	3
Nordre Bergenhus Amt	3
N. Trondhjems Amt	2
Romsdals Amt	2
Sandefjord	1
Sarpsborg	1
Skien	1
Smaalenenes Amt	6
Stavanger Amt	2
Stavanger	5
Søndre Bergenhus Amt	3
Søndre Trondhjems Amt	2
Trondhjem	2
Tromsø Amt	4

Overføres 196

	Overført 196	
Tvedestrand		2
Tønsberg.		3
Danmark og Island		2
Frankrig		1
Nordamerika		1
Sverige		4
	Tilsammen	209

Bilag 6.

Tabel, visende Antallet af nyindmeldte Elever ved Aften-
skolen, fordelt efter Fødselssteder.

Aalesund	2	
Akershus Amt	27	
Arendal.	3	
Bergen	3	
Bratsberg Amt.	3	
Bodø	1	
Buskerud Amt.	12	
Christiania	109	
Christianssand	1	
Christianssund	1	
Drammen.	4	
Drøbak	1	
Egersund	1	
Farsund	1	
	Overføres	169

	Overført	169
Finmarkens Amt		1
Flekkefjord		1
Fredrikshald		4
Fredriksstad		1
Hedemarkens Amt		13
Holmestrand		1
Horten		2
Jarlsberg og Larviks Amt		5
Kongsberg		1
Kongsvinger		1
Kragerø		2
Kristians Amt		5
Larvik		3
Levanger		1
Mandal		1
Moss		2
Namsos		1
Nedenes Amt		4
Nordlands Amt		4
Nordre Bergenhus Amt		3
Nordre Trondhjem		3
Porsgrund		1
Romsdals Amt		5
Røros		1
Sarpsborg		2
Smaalenenes Amt		5
Stavanger		1
Stavanger Amt		4
Søndre Bergenhus Amt		7

Overføres 254

	Overført 254
Søndre Trondhjems Amt	4
Trondhjem	2
Tromsø	2
Tromsø Amt	3
Tønsberg	3
Amerika	1
Danmark og Island	2
England	1
Finland	1
Sverige	8
Tyskland	2
Østerrige	1
	<hr/>
	Tilsammen 284

Bilag 7.

Plan for Undervisningen

ved

den kgl. Kunst- og Haandværksskole i Christiania.

(Approberet ved Kirke-Departementets Skrivelse af 12te Oktober 1889
cfr. Skrivelser af 9de Oktober 1893 og 22de Juli 1899.)

-
- 1. Frihaandstegning**, 1ste Trin: Tegning efter Forlæggeblade uden Skygge. Forsaavidt Elevens Standpunkt gjør det fornødent, begyndes med retliniede Figurer, fra hvilke i ethvert Fald snarest mulig gaaes over til krumliniede eller sammensatte ornamentale Former (Blad- og Kalkformer), og fortsættes i en med udelukkende Hensyn til Elevens Fremskridt fortsat Rækkefølge, indtil han formaar nogenlunde korrekt at gjengive et mere udviklet Ornament.

Eleverne behøver ingen Forkundskaber.

- 2. Frihaandstegning**, 2det Trin: Tegning efter Legemer.
  - 1.** enkle, af plane Flader begrænsede Legemer (Kubus, Prisme og Pyramide);
  - vanskeligere, af saavel rette som krumme Flader begrænsede Legemer;
  - Sammenstilling af flere Legemer.

Forud for Tegningen gaar en Forklaring af Perspektivets Hovedregler samt deres Anvendelse i det foreliggende Tilfælde. Til Klargjørelse af de saaledes indøvede perspektiviske Reglers praktiske Nytte gaaes over til
  - Modeller, hentede fra det praktiske Liv (Stuhlmans Modeller, Vaseformer o. l.) — alt uden Skygge, idet de ikke synlige Linier punkteres.

Eleverne maa have gennemgaaet 1.

- 3. B.** Tegning med Skygge efter stereometriske Legemer ornamentale og andre Afstøbninger i Relief samt Dyremasker.

Eleverne maa have gennemgaaet 1 og 2.

4. Frihaandstegning, 3die Trin:

- A. Tegning med Skygning efter Masker og Afstøbninger af Hænder og Fødder, Buster og hele Figurer. Anatomisk Tegning efter Kranier, Skelet og Muskelmand.

Eleverne maa have gennemgaaet 1, 2 og 3.

5. B. Tegning efter levende Model.

Eleverne maa have gennemgaaet 1, 2, 3 og 4.

6. Konstruktionstegning, 1ste Trin:

- A. Øvelse i Brug af Tegneapparater og Optrækning. Plan-geometrisk Tegning til og med Keglesnitlinier, Spiraler og Cykloider.
B. Projektionslærens almindelige Grundsætninger. Projektion af Legemer, begrænsede af plane og krumme Flader.
C. Snit og Udfoldninger.
D. Skyggetegning.

Eleverne maa have gennemgaaet 1.

7. E. Perspektivtegning.

Eleverne maa have gennemgaaet 1 samt 6, A og B.

8. Konstruktionstegning, 2det Trin:*)

- A. Deskriptiv Geometri: Tegning efter Holst og Johannessens, Brochs samt Leroy's Lærebøger med Anvendelse paa Skyggelæren.

Eleverne maa have gennemgaaet 1 og 6.

9. B. Maskintegning:*)

1. De enkelte Maskindeles Konstruktion.
2. Opmaaling af Modeller og Maskiner samt Konstruktion af sammensatte Maskiner efter Skisser og Opgaver.

Eleverne maa have gennemgaaet 1, 6 og 21.

10. Ornamenttegning:

- A. Elementær Ornamentlære: Skelettet og almindelig Bygning af Ornamentet uden Hensyn til Stilperioder.

Eleverne maa have gennemgaaet 1 og 6.

- B. Gennemgaaelsen i Foredrag med Tegning af den græskromerske Stil og Formlære.

---

*) For de Berg- og Realstuderende.

11. A. Stilisering af Planter.
B. Anvendt Ornamentlære: Anvendelse af Ornamentiken i de forskellige Stilperioder under Hensyn til de forskellige Fag.
Eleverne maa have gennemgaaet 1, 2, 3, 4, 6 og 10.
12. **Modellering i Ler og Vox:**
A. Kopieren af ornamentale og andre Afstøbninger i Relief samt Masker.
B. Modellering i Relief efter fritstaaende Gjenstande.
C. Modellering efter grafiske Fremstillinger.
Eleverne maa have gennemgaaet 1 og 2.
13. D. Modellering efter levende Model.
Eleverne maa have gennemgaaet 1, 2 og 12.
14. E. Modellering efter egne Kompositioner.
Eleverne maa have gennemgaaet 1, 2, 10, 12 og 13.
I Forbindelse med Undervisningen i Modellering bringes Eleverne Øvelse i at tage Form samt i Støbning i Gips.
15. **Bygningstegning:**
A. ElementærBygningslære: *a.* Murkonstruktioner; *b.* Tømmerkonstruktioner; *c.* enkle Jernkonstruktioner; *d.* Indretningsarbejder.
B. Løsning af Opgaver i ovennævnte Fag.
Hertil Foredrag over Bygningskonstruktion og Materiallære samt Fasthedslæren anvendt paa Bygningskonstruktioner.
Eleverne maa have gennemgaaet 1, 2 A, 6 og 21.
16. C. Arkitektonisk Stillære: Gennemgaaelse af Stil- og Proportionslæren.
Eleverne maa have gennemgaaet 1, 6, 10, 15 og 21.
17. **Fagtegning for Haandværkere.** Faglig Undervisning i Haandværk og Kunsthåndværk.
A. Opmaaling og Tegning efter Modeller og Forlæggeblade af Gjenstande inden Elevens Haandværk.
Eleverne maa have gennemgaaet 1, 2 A, 6 og i Regelen 10.

18. B. Selvstændig Komposition af Gjenstande inden Elevens Fag med Udførelse af Arbeids- og Detaljtegninger.

Eleverne maa have gennemgaaet 1, 2, 3, 4, 6, 10 og 17. Elever, hvis Haandværk betinger Kjendskab til plastisk Ornamentik, maa tillige have gennemgaaet 12.

19. Dekorativt Maleri:

- A. 1. Malen efter Dekorationsdele i Gibs eller andet Materiale med særligt Hensyn til Behandlingen af Lys og Skygge.
2. Malen efter farvige Dekorationsdele i Akvarel, Lim, Tempera og Olje.
3. Mindre Opgaver, hvor Grundformen er given.
4. Malen efter Naturgjenstande, der finder Anvendelse i Dekorationen.

Eleverne maa have gennemgaaet 1, 2, 3, 6, 7 og 10.

- B. 1. Opgaver over samlede Dekorationer, hvor Grundformen er given — udført i Akvarel med Maalestok.
2. Udførelse i naturlig Størrelse efter egne Akvarelskisser.
Eleverne maa have gennemgaaet 1, 2, 3, 4, 6, 7, 10 og 19 A.

20. Grafisk Kunst:

1. Øvelser i Tegning med Pen og Tusch efter Træsnit, Raderinger, Kobberstik, Gibsafstøbninger og Natur.
2. Radering, Etsning, Arbejde med Gravstikke.
3. Tegning og Graving paa Sten og Tegning paa Aluminium samt Etsning. Øvelser i Haandtryk.

Eleverne maa have gennemgaaet 1, 2 og 3.

21. Arithmetik og Geometri:

- A. Regning: til og med Uddragning af Kvadratrødder (tildels Kubikrødder).
B. Bogstavregning til og med Løsning af 1ste Grads Ligninger med en Ubekjendt.
C. Plangeometri: Dens Elementer og praktiske Anvendelse til Beregning af Triangler, Polygoner og Cirkler.
D. Stereometri: Beregning af de almindelige geometriske Legemer.

Eleverne behøver ingen Forkundskaber.
